

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Олексій ЗОРЯ
«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Навчальна практика «Фінанси підприємств»

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр
факультет обліку та фінансів

Полтава
2025 – 2026 н. р.

Розробник: Чумак Валентина, доцент, кандидат економічних наук, професор
кафедри фінансів, банківської справи та страхування

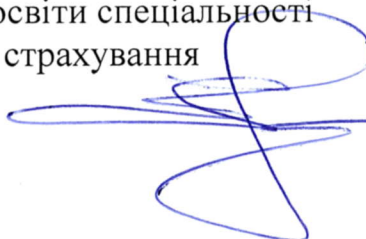
Робоча програма практики розглянута та схвалена
на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Робоча програма практики схвалена радою з якості вищої освіти спеціальності
Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності
Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок

Світлана ЗОРЯ

1. Опис практики

Опис навчальної практики «Фінанси підприємств»

Елементи характеристики	072 ФБССФР_бд_2024
Загальна кількість годин	270
у тому числі самостійної роботи	90
Кількість кредитів	9
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язков
Рік навчання (курс)	2
Семестр	4
Вид підсумкового контролю	Диференційований залік

2. Заплановані результати навчання

Метою навчальної практики «Фінанси підприємств» є поглиблення теоретичних знань і закріплення практичних навичок у сфері фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь прийняття оптимальних фінансових рішень.

Завдання навчальної практики «Фінанси підприємств»:

- узагальнення та систематизація теоретичних знань, набутих при вивченні дисципліни «Фінанси підприємств», стосовно сутності фінансових ресурсів, методів і джерел їх формування й ефективності використання, організації фінансової діяльності підприємств;
- розвиток навичок здійснення розрахункових операцій та оформлення розрахунково-платіжних документів;
- поглиблення знань із порядку формування та розподілу прибутку підприємства, визначення фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання різних форм організації бізнесу;
- закріплення навичок нарахування податків і зборів та оформлення податкової звітності;
- формування професійних умінь і навичок із нормування оборотних активів підприємства та розрахунку показників ефективності використання обігових коштів;
- набуття досвіду нарахування амортизації основних засобів та розрахунку показників ефективності їх використання;
- закріплення методологічних основ складання фінансових планів діяльності підприємства, прогнозування фінансових результатів, визначення потреби у кредитах банку та оцінювання кредитоспроможності позичальника;
- розвиток умінь і навичок із визначення причин кризи, сильних і слабких сторін діяльності суб'єкта підприємництва, внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування його санації.

Проходження навчальної практики «Фінанси підприємств» сприяє формуванню:

компетентностей:

- загальних:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК12 Здатність працювати автономно.
- фахових:
- ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).
- ФК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
- ФК12. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансового, облікового, статистичного та інвестиційного забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери й інших галузей економіки.
- програмних результатів навчання:
- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).
- ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3. Програма практики

Тема 1. Основи фінансів підприємств. Сутність і функції фінансів підприємств. Грошові фонди та фінансові ресурси. Основи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Інвестиційна діяльність підприємств. Зміст та завдання управління фінансами підприємств.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств. Розрахункові й касові операції. Сутність грошових розрахунків підприємств. Безготівкові й готівкові розрахунки. Проведення касових операцій. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Форми безготівкових розрахунків. Принципи організації розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.

Тема 3. Грошові надходження підприємств, формування та розподіл прибутку. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств. Доходи (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг. Доходи від фінансовоінвестиційної та іншої діяльності. Формування валового і чистого доходу. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Формування прибутку підприємства. Прибуток від реалізації продукції та його формування. Методи розрахунку прибутку від реалізації. Сутність і методи обчислення рентабельності. Розподіл і використання прибутку. Розподіл прибутку підприємства. Використання чистого прибутку.

Тема 4. Оподаткування підприємств. Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Оподаткування прибутку підприємств. Становлення оподаткування прибутку. Чинний порядок оподаткування прибутку. Податок на доходи фізичних осіб. Рентні платежі. Місцеві податки і збори. Плата за землю. Єдиний податок. Податок на нерухоме майно. Непрямі податки, які сплачують підприємства. Вплив непрямих податків на фінансово-господарську діяльність підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Мито. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Тема 5. Організація розрахунків по соціальному страхуванню. Сутність та значення соціального страхування. Принципи соціального страхування. Становлення та розвиток соціального страхування. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Страхування тимчасової втрати працездатності. Страхування на випадок безробіття. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Пенсійне страхування. Порядок нарахування єдиного соціального внеску. Звітність по соціальному страхуванню підприємств.

Тема 6. Обігові кошти. Сутність і основи організації обігових коштів. Склад і структура обігових коштів. Класифікація обігових коштів. Визначення потреби в оборотних коштах. Нормування обігових коштів для створення

виробничих запасів. Розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом. Джерела формування обігових коштів. Власні джерела формування обігових коштів. Використання банківських кредитів для формування обігових коштів. Залучення коштів інших суб'єктів господарювання. Показники стану та ефективності використання обігових коштів. Показники стану власних обігових коштів. Вплив розміщення обігових коштів на фінансовий стан підприємства.

Тема 7. Кредитування підприємств. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Кругообіг коштів підприємства та необхідність залучення кредитів. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам. Банківське кредитування підприємств. Види банківського кредиту та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Порядок погашення банківського кредиту підприємством. Небанківське кредитування підприємств. Комерційне кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств. Державне кредитування підприємств. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Сутність основних засобів та їх відтворення. Класифікація основних засобів. Показники стану та ефективності використання основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень. Фінансування ремонту основних засобів.

Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств. Показники фінансового стану підприємства. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах. Фінансова стратегія підприємств. Зміст, завдання та методи фінансового планування. Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану.

Тема 11. Фінансова санація підприємств. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення. Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. Економічна сутність санації підприємств. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства, що перебуває в кризі. Аналіз причин кризи та сильних і слабких місць на підприємстві. Внутрішні джерела фінансової санації. Санація балансу. Економіко-правові аспекти санації та банкрутство підприємств. Судове врегулювання господарських спорів. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства підприємств. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Задоволення претензій кредиторів. Фінансова санація на ухвалу господарського суду. Мирова угода. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

4. Структура (тематичний план) навчальної практики «Фінанси підприємств»

Назви тем	Кількість годин		
	усього	у тому числі	
		навчальні заняття	самостійна робота
Тема 1. Основи фінансів підприємств	24	16	8
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	24	16	8
Тема 3. Грошові надходження підприємств, формування та розподіл прибутку	28	18	10
Тема 4. Оподаткування підприємств	24	16	8
Тема 5. Організація розрахунків по соціальному страхуванню	24	16	8
Тема 6. Обігові кошти	24	16	8
Тема 7. Кредитування підприємств	24	16	8
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	24	16	8
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств	24	16	8
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	24	16	8
Тема 11. Фінансова санація підприємств	24	16	8
Підведення підсумків	2	2	-
Усього годин	270	180	90

5. Індивідуальні завдання з практики

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти спрямована на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання завдань самостійної роботи.

6. Вимоги до баз практики

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, інших об'єктах структурних підрозділів, на підприємствах (організаціях, установах тощо), що мають договірні відносини співпраці з Університетом. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення, оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програми практики.

З метою підвищення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти, розширення їх світогляду та ерудиції можуть проводитись екскурсії, спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти системи практичних знань щодо принципів організації та діяльності, пов'язані з фінансами підприємств.

7. Організація проведення практики

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення навчальної практики здобувачів вищої освіти освітньо-професійної

програми Фінанси, банківська справа та страхування ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, є:

- розробка робочої програми практики;
- призначення керівників практики від кафедр;
- підготовка для практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики здобувачів вищої освіти, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- проведення настановчих зборів студентам (інструктажу);
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник навчальної практики навчального відділу, на факультеті – декан, на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування – завідувач кафедри.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету, схвалені на засіданні вченої ради університету протокол від 29 серпня 2023 р. № 1.

Заходи, пов'язані з організацією практики здобувачів вищої, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики здобувачів вищої освіти.

Навчальна практика «Фінанси підприємств» здобувачів вищої освіти проводиться для академічної групи у навчальному закладі у період, що забезпечує можливість виконання здобувачами вищої освіти всіх видів робіт згідно з програмою практики.

На початку практики керівник практики забезпечує проведення здобувачам-практикантам інструктажів із охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку, порядком отримання документації та методичних матеріалів.

Керівник навчальної практики «Фінанси підприємств»:

- розробляє методичне забезпечення навчальної практики здобувачів вищої освіти;
- забезпечує якість проходження практики здобувачів вищої освіти згідно з її програмою;
- контролює своєчасне відвідування здобувачів вищої освіти навчальної практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники з практики та оцінює результати її проходження здобувачами вищої освіти;
- подає на кафедру звіт керівника навчальної практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством і внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчальну практику «Фінанси підприємств», зобов'язані:

- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;

- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- своєчасно відвідувати навчальну практики;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики.

8. Вимоги до звітної документації з практики

Формою звітної документації з навчальної практики є щоденник навчальної практики.

Під час навчальної практики здобувачі вищої освіти зобов'язані вести щоденник, де висвітлюють характер та зміст виконаної роботи. Записи у щоденнику ведуться щоденно. Щоденник регулярно перевіряється і підписується керівником навчальної практики від кафедри.

Щоденник є основним документом, що підтверджує проходження здобувачем вищої освіти практики, у якому відображається вся його поточна робота. Його складовими є: робочі записи під час практики; оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці; висновок керівника практики про проходження практики, в т. ч. підсумкове оцінювання роботи здобувача вищої освіти за період практики.

9. Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики.

Підсумкова оцінка практичної підготовки виставляється за 100-бальною шкалою, 4-бальною шкалою і шкалою ЄКТС.

Схема оцінювання

За 100-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою	Рейтинг ЄКТС
90 – 100	відмінно	A
82 – 89	добре	B
74 – 81		C
64 – 73	задовільно	D
60 – 63		E
35 – 59	незадовільно	FX
1 – 34		F

Для отримання диференційованого заліку за підсумками проходження практики здобувач вищої освіти, використовуючи знання і вміння отриманні також під час проходження практики «Фінанси підприємств» має прийняти участь у діловій грі, виконати комплексні ситуаційні завдання, подати оформлені матеріали, виступити на круглому столі та пройти тестування.

Схема нарахування балів з навчальної практики

Форми роботи	Максимальна кількість балів
Оформлення щоденника навчальної практики	20
Ділова гра	10
Вирішення комплексного ситуативного завдання 1	15
Вирішення комплексного ситуативного завдання 2	15
Подання матеріалів та участь в круглому столі	10
Самостійна робота (проходження тестування)	30
Разом	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчальної практики

Форми оцінювання	Шкала оцінювання
Оформлення щоденника навчальної практики	14-20 балів - правильне оформлення щоденника, відповідно до вимог, відсутність орфографічних помилок, науковість стилю викладення, чітке, повне і послідовне розкриття кожного питання плану і теми роботи, в цілому; 7-13 балів - правильне оформлення щоденника, відповідно до вимог, але є незначні помилки, неповне розкриття кожного питання плану; 1-6 балів - нечітке, неповне розкриття кожного питання плану і теми в цілому, наявність орфографічних і синтаксичних помилок; 0 - не заповнено щоденник або його відсутність.
Ділова гра	9-10 балів – у випадку повного та чіткого розкриття питань та вирішення виробничих ситуацій, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 5-8 балів – у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді на питання та вирішенні виробничих ситуацій, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 1-4 бали – у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті питання та вирішенні виробничих ситуацій, що

Форми оцінювання	Шкала оцінювання
	свідчить про задовільний рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 0 балів – у випадку відсутності відповіді на питання та вирішенні виробничих ситуацій, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Вирішення комплексного ситуаційного завдання (виконується 2 завдання протягом навчальної практики)	12-15 балів – у випадку повністю правильною методики розв'язання завдання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 8-11 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв'язання завдання, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 4-7 балів – у випадку наявності незначних помилок в методиці розв'язання завдання чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення;

Форми оцінювання	Шкала оцінювання
	пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 1-3 бали – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні завдання, що свідчить про задовільний рівень знань механізму функціонування фінансів суб’єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 0 балів – у випадку відсутності виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Подання матеріалів та участь в круглому столі	7-10 балів - у випадку коли матеріали відповідають всім критеріям щодо змісту, а здобувач вищої освіти здійснив їх захист шляхом відповіді на всі питання, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб’єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 4-6 бали - у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання викладача, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування фінансів суб’єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 1-3 бали – у випадку подання роботи з істотними недоліками у змісті та незадовільними відповідями на поставлені питання, що свідчить про мінімальний рівень знань механізму функціонування фінансів суб’єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення; 0 балів – у випадку відсутності подання матеріалів, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Проходження підсумкового тестування	30 балів – у випадку 100 % правильних відповідей, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб’єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману

Форми оцінювання	Шкала оцінювання
	інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; 15-29 балів – у випадку 80-99 % правильних відповідей, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; 1-14 балів – у випадку 60-79 % правильних відповідей, що свідчить про мінімальний рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; 0 балів – у випадку менше 60 % правильних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та досягнення програмних результатів.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с.
2. Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
3. Сокурєнко В. В. Фінанси підприємств : підруч. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
4. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч.-метод. посіб. для проведення практичних занять та самостійного вивчення дисципліни. Полтава : ПДАУ. 2021. 183 с.

Допоміжні

1. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємств : підруч. Суми : СДУ, 2022. 459 с.
2. Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Вибір фінансової стратегії розвитку підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38. С. 99–103.
3. Бражник Л.В., Дорошенко О.О. Діяльність інститутів спільного інвестування в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. С. 279–284. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure42-47>.
4. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
5. Гуменюк М. М. Практикум із фінансів підприємств : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 168 с.
6. Дорошенко О. О., Сорокатиї В. М. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9446>.
7. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. І., Чубка О. М. Фінанси підприємств : підруч. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
8. Любенко Н. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 264 с.
9. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
10. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
11. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.
12. Чумак В., Антіпова В. Управління грошовими активами підприємства. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 22-23 березня 2023 р. Львів, 2023. С. 202–204.
13. Чумак В. Д., Безкровний О. В. Оподаткування особистих селянських господарств: сучасні реалії та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/49-2020>
14. Чумак В. Д., Безкровний О. В., Кіріченко Н. О. Фінансові аспекти забезпечення прибуткової діяльності сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/560/567>.
15. Чумак В., Бражник Л. Оподаткування доходів громадян: проблеми та вдосконалення. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 22-23 березня 2023 р. Львів, 2023. С. 205–207.
16. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч.-метод. посіб. для аудиторної та самостійної роботи. Полтава : ПДАА, 2019. 218 с.

17. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч.-метод. посіб. для проведення практичних занять та самостійного вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 Управління та адміністрування. Полтава : ПДАУ, 2021. 183 с.

18. Чумак В. Д., Гвізджинська І. Ю. Прогнозування можливого банкрутства підприємств на основі дискримінантного аналізу. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-25>.

19. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Оцінка неплатоспроможності підприємств при загрозі банкрутства. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 3. С. 130–137.

20. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Система виявлення та подолання фінансової кризи в умовах сільськогосподарських підприємств: механізм впровадження та реалізації. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10300>. DOI: [10.32702/2307-2105-2022.5.91](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.91).

21. Чумак В. Д., Драчук С. О. Вплив тривалості обороту заборгованостей на інтерпретацію значення показника поточної платіжної готовності підприємства. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку* : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., Херсон-Хмельницький, 27-28 квітня 2023 р., ХНТУ, 2023. С. 161-163.

22. Чумак В. Д., Кіріченко Н. О. Впровадження системи виявлення та подолання фінансової кризи на сільськогосподарських підприємствах. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 3. С. 135-148.

23. Чумак В. Д. Місце та роль фінансового планування в управлінні підприємством. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнарод. участю), м. Полтава, 21 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 519–522.

24. Чумак В. Д. Організація та значення фінансово-аналітичної роботи на малому підприємстві. *Innovations and prospects of world science*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Ванкувер, Канада, 4-6 листопада 2021 р. Ванкувер, 2021. С. 821–826.

25. Чумак В. Д. Резерви збільшення прибутку сільськогосподарських підприємств. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VIII всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 122–124.

26. Чумак В.Д., Тараненко О.О. Управління дебіторською заборгованістю суб'єктів малого підприємництва. *Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Суми, 22 листопада 2022 р. Суми. С. 83-86.

27. Чумак В. Д. Управління дивідендною політикою підприємства. *Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах*: матеріали III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 15-16 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 283–286.

28. Ярошевич Н. Б. Фінанси, гроші та кредит : підруч. Львів : «Новий Світ- 2000», 2023. 414 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт журналу «Дебет-кредит». URL: <http://dtkt.com.ua/?lang=ukr>.
2. Офіційний сайт журналу «Економіка АПК». URL: <http://eapk.org.ua/>.
3. Офіційний сайт журналу «Облік і фінанси». URL: <http://www.afj.org.ua/>.
4. Офіційний сайт журналу «Фінанси України». URL: <http://fu.minfin.gov.ua/>.
5. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
6. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.